bān mèng jiān liáng dōu fù èr shóu 班孟堅《兩都賦》二首

bān mèngjiān ※班孟堅

《兩都賦》序

huò yuē fū zhé gũ shī zhī liù yế xĩ chéngkāng méi ér sòngshēng qin wáng zé jié ér shī bù zuò dà hàn chū dìng rì bù xiá gểi 或曰:賦者,古詩之流也。昔成康沒而頌聲寢,王澤竭而詩不作。大漢初定,日不暇給。 zhì yú wù xuān zhī shì nài chóng lì guān kào wén zhāng 百之世,乃崇禮官,考文章,內設金馬石渠之署,外興樂府協律之事,以興 fēi jì jué rùn sè hóng yè shì yi zhòng shù yuè yù fū yīng yǒu zhōng bài lín chì yàn zhī fáng bào ding zhī gē jiàn yú 廢繼絕,潤色鴻業。是以眾庶悅豫,福應尤盛,白麟、赤雁、芝房、寶鼎之歌,薦於 jiāo miào shén què wù fēng gān lù buánglóng zhī ruì yì wèi nián jì gù yán yù shì công zhī chén ruò sī má xiāng rū yǔ xiāng dōng fāng shuò méi gāo wáng bāo ding zhī gē jiàn yú nyā shì cháng zhī chén zhōng zhōng zhī zhōng zhōng zhī chén zhōng zhōng zhī chén zhōng zhī chén zhōng zhī zhōng zhōng zhī chén zhōng zhī chén zhōng zhī chén zhōng zhōng zhī zhōng zhōng zhōng zhōng zhī zhōng zhōng

qi fi dào yôu yi lóng yu gi bóng yi yi yi yi gà chén guờ yi xuế yòu cũ mì yữn shi ér jiàn dé zhè bù yi yuán jìn yì zé gù gão táo gẽ yú xì sĩ sì sòng lù tổng jiàn là là yữ kóng shì lìè yú shì shū qí yì yǐ yé jĩ zhì shàng gử zé rử bì kào zhì hàn shì yòu rử cỉ sĩ shì suĩ xì rán 杂於孔氏,列於詩書,其義一也。稽之上古則如彼,考之漢室又如此。斯事雖細,然 xiānchén zhĩ jiù shì guó jiā zhì yí mèi bù ké quẻ yè chén qiè jiàn hài nèi qữngpíng cháo yán với shì jīng shĩ xiũ gông shì jàn 先臣之舊式,國家之遺美,不可闕也。 區竊見海內清平,朝延無事,京師脩宮室,浚 chénghuáng qǐ yuàn yòu yì bèi zhì dù xĩ từ qí lào xiánhuáiyuàn sĩ jì shàng zhī juàn gù ếr shèngchèng zhàng ān jiù zhì yòu 城隍,起苑囿,以備制度。西土耆老,鹹懷怨思,冀上之眷顧,而盛稱長安舊制,有 lòu luò yì zhī yì gò chén zuò liàng dòu fù yǐ jǐ jí shòng rén zhī suǒ xuàn yào zhé yì jīn zhī fā dù qí cí yuē 陋洛邑之議。故臣作《兩都賦》,以極眾人之所眩曜,折以今之法度。其詞曰:

【西都賦】

yǒu xǐ dỗu bĩn wèn yú dōng dỗu zhù rén yuē gài wén huáng hàn zhī chữ Jīngyíng yé cháng yǒu yì hū dỗu hé luò yì chuò ér fú kāng shí yòng xī 有西都賓問於東都主人曰: "蓋聞皇漢之初經營也,嘗有意乎都河洛矣,輟而弗康,寔用西 qiān zuù wò shàng dōu zhù rén wén qí gù ér dù qí zhì hū zhù rén yuē wèi yé yuán bīn shī huái jiù zhī xù niàn fā sī 遷,作我上都。主人聞其故而睹其制乎?"主人曰:"未也。原賓攄懷舊之蓄念,發思 gů zhǐ yōu qíng bó wò yì huáng dào hóng wò yì hàn jīng bin yuē wéi wéi hàn zhī xī dōu zài yú yōngzhōu shí yuē zhàng 古之幽情,博我以皇道,弘我以漢京。"賓曰:唯唯。漢之西都,在於雍州,寔曰長 ān zuổ jù hán gử èr xiáo zhī zử biáo yí tài huá shōng nấn zhī shān yôu jiè bāo xié lòng shóu zhī xián dài yi hóng hé jīng wèi zhī 安。左據函穀二崤之阻,表乙太華終南之山。右界襃斜隴首之險,帶以洪河涇渭之 chuẩn zhông liú zhĩ wếi qiānyông qí xĩ huấ shí zhĩ máo zế jiú zhôu zhĩ shàng yú yān fáng yù zhĩ zử zế tiấn de zhĩ ào qũ 川。眾流之隈,汧湧其西。華實之毛,則九州之上腴焉。防禦之阻,則天地之奧區 yān shì gù héng bèi liù hé sān chéng dì jī zhōu yī lóngxing qín yī hù shì jí zhì dà hàn shòuming ér dōu zhī yé yáng wù 焉。是故橫被六合,三成帝畿。周以龍興,秦以虎視。及至大漢受命而都之也。仰悟 dōngjing zhī jīng fū xié hé từ zhī líng fengchūnjiàn cè liừ hóu yàn chéng tiān rén hé yīng yǐ fā huángmíng nài juàn xī gù 東井之精,俯協河圖之靈。奉春建策,留侯演成。天人合應,以發皇明,乃眷西顧, shí wéi zuð jīng yú shì xī qín līng é bèi fù xié fēng bà jù lóngshòu tú huáng jī yú yì zài dù hóng guī ér dà qī 寔惟作京。於是睎秦嶺,睋北阜,挾灃灞,據龍首。圖皇基於億載,度宏規而大起。 zhào zì gāo ér zhōngpíng shì zēng shì yi chóng lì lì shí èr zhī yán zuò gù qióng tài ér jí chỉ jiàn jīn chéng ér wàn zhì ya zhōu 肇自高而終平,世增飾以崇麗,曆十二之延祚,故窮泰而極侈。建金城而萬雉,呀周 chí ér chéngyuān pī sān tiáo zhī guáng lù lì shí èr zhī tōngmén nèi zé jiē qú dòng dá lú yán qiế qiān jiù shì kāi cháng huò 池而成淵。披三條之廣路,立十二之通門。內則街衢洞達,閭閻且千,九市開場,貨 biế sui fên rén bù để gử chẽ bù để xuấn tián chếng yì guỗ páng liú bài chán hóng chến sì hế yãn yún xiếng liấn yú shì jì 別隧分。人不得顧,車不得旋。闐城溢郭,旁流百廛,紅塵四合,煙雲相連。於是既 shù qiế fù yú lè wú jiāng dou rén shì nữ shữ yì hữ wù fāng yóu shì nǐ yú gōnghóu liè sì chỉ yú jī jiāng xiāng qữ háo 庶且富,娛樂無疆。都人士女,殊異乎五方;游士擬於公侯,列肆侈於姬薑。鄉曲豪 jù yóu xiá zhī xióng jiế mù yuáncháng míng yà chūnlíng lián jiāo hế nhông chếng wù hũ qí thông ruô nài guān qí sì jiāo fú yóu 舉,遊俠之雄,節慕原嘗,名亞春陵,連交合眾,騁鶩乎其中。若乃觀其四郊,浮游 jìn xiàn zé nán wàng dù bà bèi tiào wù líng míng dõu duì guō yì jữ xiàng chéng yĩng jùn zhī yù fú mián suò xing guān gài rú 近縣,則南望杜霸,北眺五陵,名都對郭,邑居相承。英俊之域,紱冕所興,冠蓋如 yún qĩ xiàng wú gōng yú hũ zhōu jùn háo jiế wù dōu zhī huò zhí sān xuán qĩ qiān chōngfènglíng yì gài yí qiáng gàn ruò zhī 雲,七相五公。與乎州郡豪傑,五都之貨殖,三選七遷,充奉陵邑。蓋以強幹弱枝, 隆上都而觀萬國也。

fēng jī zhī nèi jué tả qián lị chuỗ lì zhũ xià jiān qí suổ yổu qí yáng zể chóngshān yin tiān you lín qióng gắ là hà tà zhôn cáng bắ 之內,厥土千里,逴躒諸夏,兼其所有。其陽則崇山隱天,幽林穹谷,陸海珍藏,藍 tián mèi yà shāng luổ yuán qí wei hà dù bīn qí zú yuánquánguàn zhù bèi chí jiāo shu zhú lín guổ yuán gáng có gặn mà jiāo 田美玉。商洛緣其隈,鄠杜濱其足,源泉灌注,陂池交屬。竹林果園,芳草甘木。郊

yè zhī fù hào wèi jìn shū qí yìn zé guān yì jiū zōng pèi yì gān quán nài yòu ling gōng qì hū qí zhōng qin hàn zhī suō jǐ 野之富,號為近蜀。其陰則冠以九嵕,陪以甘泉,乃有靈宮起乎其中。秦漢之所極觀,淵雲之所頌歡,於是乎存焉。下有鄭白之沃,衣食之源。提封五萬,疆場綸分。gōu chéng kè lòu yuán xí lóng lin jué qú jiàng yū hé chā chéng yán wù gũ chuíyìng sāng má pù fēn dōng jiāo zé yǒu tōng gōu dà 溝塍刻鏤,原隰龍鱗。决渠降雨,荷插成雲。五穀垂穎,桑麻鋪菜。東郊則有通溝大cáo kul wèi dòng hé fàn zhōushāndōng kòng yin huái hú yù hài tōng bō xī jiāo zé yǒu thag yòu jìn yuàn lín lù sōu zé bēi 漕,潰渭洞河,汎舟山東,控引淮湖,與海通波。西郊則有上囿禁苑,林麓藪澤,陂 chí lián hū shù hàn liáo yì zhōuqiáng sì bài yù lǐ lí gōng bié guán sān shì liù suo shén chí ling zhào yù chí lián hū shù hàn liáo yì zhōuqiáng sì bài yù lǐ li gōng bié guán sān shì liù suo shén chí ling zhào yù any yū yū pì pù lài shō fāng yì lèi rì yū yū yū pì pù lài shō fāng yì lèi lài yu yu hài gōng bié guán sān shì liù suo shén chí ling zhào yù any yū pì hài shō fāng yì lèi lài yū yu pì pì hài shō fāng yì lèi yù sān wàn lǐ yū sān wàn lǐ 字於三萬里。

qq gōng shì yè tì xiàng hū tiān de jīng wèi hū yīn yáng jù kūn líng zhī zhèng wèi fāng tài zi zhī yuánfāng shù zhōng tiān zhī huá què fēng 其宮室也,體象乎天地,經緯乎陰陽。據坤靈之正位,仿太紫之圓方。樹中天之華闕,豐 guānshān zhī zhūtáng yīn guī cái ér jiu qí kàngyīnglóng zhī hóngliáng liè fēn lāo yi bù yì hé dòng fú ér gāoxiāng diāo yù tián 冠山之朱堂。因瑰材而究奇,抗應龍之虹梁。列芬橑以布翼,荷棟桴而高驤。雕玉填 yī jū yíng cái jīn bì yī shì dāng fā wū sè zhī wò cái guāngyàn lāng yī jing shāng yú shì zuō cè yòu píng shōngzuān sān jiē 以居楹,裁金璧以飾璫。發五色之渥彩,光爓朗以景彰。於是左城右平,重軒三階, guī fángzhōutōng mén tà dòng kāi liè zhōng jù yú zhōngtíng lì jīn rén yú duān wéi réngzēng yá ér héng yù lín jùn là ér qi 閨房周通,門闥洞開。列鍾虡於中庭,立金人於端闈。仍增崖而衡閾,臨峻路而啟 fēi xùn yī lí gōng biế qīn chếng yĩ chồng tái xiánguán huàn ruô liệ sử zĩ gōng shì huán qīnghángxuānwēn shénxiānzhángnián jīn 扉。徇以離宮別寢,承以崇台閒館,煥若列宿,紫宮是環。清涼宣溫,神仙長年。金 huá yù táng bái hủ qí lín qũ yù ruò zī bù kẻ dān lùn zēngpán cuĩ wéi dēngjiàngzhào làn shū xíng guí zhì mèi gò yì 華玉堂,白虎麒麟。區宇若茲,不可殫論。增盤崔嵬,登降炤爛。殊形詭制,每各異 guān chéng yīn bù niân wéi suố xī yàn hòugōng zé yǒu yē tíng jiāofáng hòu fēi zhī shì hé huānzēngchéng ān chù chángníng chải 觀。乘茵步輦,惟所息宴。後宮則有掖庭椒房,後妃之室,合歡增城,安處常寧。茝 ruð jiao feng pī xiāng fā yuð lán lín hul cáo yuānluán fēi xiáng zhī lið zhāoyáng të bhông lóng hū xiào chéng wũ bủ chéng cái qiáng 若椒風,披香發越,蘭林蕙草,鴛鸞飛翔之列。昭陽特盛,隆乎孝成。屋不呈材,牆 hò là xing yì yì záo xiù luò yì làn lián suí hòuming yuè cuò luò qí jiān jīn gāng xián bì shì wèi liè qián fèi cuì huò 不露形。裛以藻繡,絡以綸連。隨侯明月,錯落其間。金釭銜璧,是為列錢。翡翠火 qí liú yào hányīng xuán lí chuí jí yè guāng zài yān yú shì xuán chí kòu qì yù jiē tóngtíng ruán qì cải zhì lín mínqīn; 齊,流耀含英。懸黎垂棘,夜光在焉。於是玄墀扣砌,玉階彤庭。碝砌采致,琳瑉青 ying shān hú bì shù zhōu ā ér shēng **hóng** luó sà lí gi zú bin fēn jīng yào huế zhú fũ yáng rú shén hòu gōng zhī <mark>hào</mark> 炎。珊瑚碧樹,周阿而生。紅羅颯羅,綺組繽紛。精曜華燭,俯仰如神。後宮之號, shí yǒu sì wèi yào tiáo fán huá gèngehèng dié guì chù hū sī liè zhé gài yī bài shù zuó yòu tíngzhōng cháo táng bài liáo zhī十有四位。窈窕繁華,更盛迭貴。處乎斯列者,蓋以百數。左右庭中,朝堂百寮之 wei xiāo cáo wèi bing móu mó hū qí shàng zuó mìng zé chuítong fū yì zé chéng huà liú dà hàn zhī kái tì dangwáng qín zhī dú 位,蕭曹魏邴,謀謨乎其上。佐命則垂統,輔翼則成化。流大漢之愷悌,蕩亡秦之毒 shì gù lìng sĩ rén yáng là hệ zhĩ shẽng zuò huà yĩ zhĩ gẽ gōng dệ zhù hũ zũ zōng gão zế qià hũ lí shù yòu yóu tiān lù shí 螫。故令斯人揚樂和之聲,作畫一之歌。功德著乎祖宗,膏澤洽乎黎庶。又有天祿石 qú dián jí zhī fū mìng fū dūn huì gù lào míng rú shī fù jiàng làn hū liù yì jī hệ hũ tổng yì yòu yổu chếngmíng jīn 渠,典籍之府,命夫惇誨故老,名儒師傅,講論乎六蓺,稽合乎同異。又有承明金 mā zhù zuò zhī tíng dà yà hóng dà yù zī wèi qún yuányuán bèn bèn dān jiàn qià wén qī fā piānzhāng xiào lī mì wén 馬,著作之庭,大雅宏達,於茲為群。元元本本,殫見洽聞。啟發篇章,校理秘文。 zhōu yī gōu chén zhī wèi wèi yī yán gèng zhī shù zóng lī guān zhī jià kē qún bài jùn zhī liánxiào hù bì zhuì yī yān yīn hūn 周以鉤陳之位,衛以嚴更之署,總禮官之甲科,群百郡之廉孝。虎賁贅衣,閹尹閻 si bì jī bǎi zhōng gè yǒudián sī zhōu lú qiān liè jiào dào qǐ cuò niấn lù jīngyíng xiū chú fēi gé zì wèi yāng ér lián 寺。陛戟百重,各有典司。周廬千列,徼道綺錯。輦路經營,脩除飛閣。自未央而連 gul gong bèi mí míngguāng ér gèn zhắng là líng dèng dào ér chāo xĩ yōng hùn jiàn zhāng ér liến wài shủ shè bì mén zhĩ fèng quẻ shàng gu 桂宮,北彌明光而亙長樂。淩磴道而超西墉,掍建章而連外屬。設璧門之鳳闕,上觚 léng ér qī jīn jué nèi zé bié fēng zhī jiāo yáo miáo lì qiāo ér sôngzhuó zhāngqiānmén ér lì wàn hù shùn yīn yáng yi kāi hé ér 棱而棲金爵。內則別風之嶕嶢,眇麗巧而聳擢。張千門而立萬戶,順陰陽以開闔。爾 năi zhàngdiàn cuī wéi cóng gòu juó gão lín hữ wèi yāng jīng tái dàng ór chữ sà suố dòng xiữ yì yĩ yữ tiānliáng zhàng fán yữ yī gài 乃正殿崔嵬,層構厥高,臨乎未央。經駘蕩而出馺娑,洞朽詣以與天梁。上反宇以蓋 dài jī rì jīng ết nà guồng shénmíng yù qí tò qī sul yān jiān ết shàng jī yì yú tài bàn hóng ní huí dài yú fēn 戴,激日景而納光。神明鬱其特起,遂偃蹇而上躋。軼雲雨於太半,虹霓回帶於芬 méi sui qīngxūn yu piào jiào yóu è yí ér bù néng jiē pān jīng gàn ér wèi bàn mù xuànhaān ér yì mí shè líng kān ér què 楣。雖輕迅與僄狡,猶愕胎而不能階。攀井幹而未半,目眴轉而意迷。舍欞檻而卻 yi ruo diān sul ér fu jī hún huānghuāng yi shī du xún huí tú ér xiā dī jì chéng jù yú dēngwāng jiàngzhōu liú yī pánghuáng 倚,若顛隧而複稽。魂怳怳以失度,巡迴塗而下低。既懲懼於登望,降周流以徬徨。 bù yóng dào yĩ yíng yữ yòu yáo tiáo ér bù jiànyáng pái fẽi tà ér shàng chữ ruô yóu mù yú tiān biáo shì wú yĩ ér yángyáng qián 步甬道以縈紆,又杳稼而不見陽。排飛闥而上出,若遊目於天表,似無依而洋洋。前 táng thống ér hòu tài yè làn cũng hải zhĩ tăng tăng yáng bỗ tão yú jiế shí jĩ shén yuè zhĩ qiāng làn yíng zhōu yǔ tāng hú péng lái 唐中而後太液,覽滄海之湯湯。揚波濤於碣石,激神嶽之蔣々。濫瀛洲與方壺,蓬萊 qi hū abōngyāng yú shì líng cáo dōngróng shén mù cóngshōng yán jùn qiú zú jīn shí abōngróng kàngxiānzhàng yǐ chéng lù zhuóbuāng lì 起乎中央。於是靈草冬榮,神木叢生。岩峻崷崒,金石崢嶸。抗仙掌以承露,擢雙立 zhī jīn jīng yì āi yè zhī hùn zhuó xiān hào qì zhī qīngyīng chêng wên chéng zhī pī dàn chí wù lì zhī suō xíng shù sōngqiáo zhī qūn 之金莖。軼埃揭之混濁,鮮顥氣之清英。騁文成之丕誕,馳五利之所刑。庶松喬之群 lèi shí yǒu cóng hū sĩ tíng shí liè xiān zhī yǒu guán fēi wú rén zhī suò níng 類,時遊從乎斯庭。實列仙之攸館,非吾人之所寧。

爾乃盛娛游之壯觀,奮泰武乎上囿。因茲以威戎誇狄,耀威靈而講武事。命荊州使起鳥, zhàoliáng yệ ér qũ shòu máo qún nèi tián fẽi yũ shàng fù jiẽ yì cẻ zú jí jìn lín ér tún jù shuihéng yú rén xiū qí yíng 詔梁野而驅獸。毛群內闐,飛羽上覆,接翼側足,集禁林而屯聚。水衡虞人,修其營 biao thong biá qún fēn bù qu yǒu shù từ wàng lián hóng lóng shān luổ yé liè xú zhōu zā xīng luó yún bù yú shì deingluán 表。種別群分,部曲有署。罘網連紘,籠山絡野。列卒周匝,星羅雲布。於是乘鑾 yú bèi fā jià shuàiqúnchén pī fēi lián rù yuànmén sul rào fēnghào lì shàng lán liù shī fā zhú bài shòu hài dān 輿,備法駕,帥群臣,披飛廉,入苑門。遂繞酆鄗,曆上蘭,六師發逐,百獸駭殫。 zhènzhèn yuè yuè léi bendiàn jī cáo mù từ de shānyuān fān fù róu lin qí shí èr sān nài âo nù ér shāo xī ér nài qī 震震爚爚,雷奔電激。草木塗地,山淵反覆,蹂躪其十二三,乃拗怒而少息。爾乃期 mén cì fēi liè rèn zuān hóu yào fū zhuīzōng niāo jīng chủ sĩ shòu hài zhí fēng jī bù xū jī xián bù zài kòng shī bù dān 門依飛,列刃鑽鍭,要趺追蹤。鳥驚觸絲,獸駭值鋒。機不虛掎,弦不再控,矢不單 shā shōng bì dié shuāng biāobiāo fēn fēn zēng jiāo xiāngchán fēng máo yū xuè sā yé bì tiān pingyuán chì yóng shì lì yuányòu 殺,中必疊雙。颮颮紛紛,矰繳相纏。風毛雨血,灑野蔽天。平原赤,勇士厲。猿狖 shī mù cháiláng shè cuàn ér nài yí shī qū xiān bìng dào qián huì qiống hủ bên tū kuáng sì chủ juế xũ shảo shī qiāo qín cháng 失木,豺狼懾竄。爾乃移師趨險,並蹈潛穢。窮虎奔突,狂兕觸蹶。許少施巧,秦成 lì zhé ji piàojiào è méng shì tuō jiào cuò dòu từ bỏ dừ shā xié shī bào tuō xióng chĩ yè xĩ máo dùn xiàng pí 力折。掎僄狡,扼猛噬。脱角挫脰,徒搏獨殺。挾師豹,拖熊螭,曳犀犛,頓象羆。 chāodòng hè yuè jùn yá jué chân yán jù shí tuí sōng bài pú cóng lín cuī cáo mù wú yú qín shòutián yí yú shì tiān 超洞壑,越峻崖,蹶嶄岩。钜石隤,松柏僕,叢林摧。草木無餘,禽獸殄夷。於是天 zi năi dēng shủ yù zhī guán lì zhàngyáng zhī xiè làn shānchuān zhī tỉ shì guān sān jūn zhī shā huò yuán yè xiāotiáo mù jí sì子乃登屬玉之館,曆長楊之榭,覽山川之體勢,觀三軍之殺獲。原野蕭條,目極四 yl qín xiāngzhèn yā shòuxiāngzhèn jí rán hòushōu qín huì zhòng lùn gōng cl zuò chénqīng qí yi xíng páo téng jiù chē yī zhēn 裔,禽相鎮壓,獸相枕藉。然後收禽會眾,論功賜胙。陳輕騎以行炰,騰酒車以斟 zhuó gē xiān yè shí jù fēngmìngjiào xiàng cì bì láo yì qí dà lù míngluán róng yǔ pái huái jí hū yù zhāng zhī yù
酌。割鮮野食,舉烽命釂。饗賜畢,勞逸齊,大路鳴鑾,容與徘徊。集乎豫章之宇, lín hữ kữnmíng zhī chí zuó qiān niú ér yòu zhī nử shì yún hàn zhī wú yá mào shù yīn wèi fāng cáo bèi dī lán chái fā sè 臨乎昆明之池。左牽牛而右織女,似雲漢之無涯。茂樹蔭蔚,芳草被堤。蘭茝發色, yè yè yī yī ruò chī jīn bù xiù zhú yào bū qí bèi niào zé xuán hè bái lù buáng hú jiāo niào guàn cāng guā bào yì 睡睡猗猗,若摛錦布繡,燭燿乎其陂。鳥則玄鶴白鷺,黃鵠〈交鳥〉鸛,鶬鴰鴇鶂, fú yǐ hóng yàn cháo fā hé hài xǐ sử jiāng hàn chén fú wang lài yún jí wù sản yú shì hòu gōng chéng zhàn hé dēnglóng zhōu 鳧鶯鴻雁,朝發河海,夕宿江漢,沈浮往來,雲集霧散。於是後宮乘輚輅,登龍舟, zhāngfēng gài jiàn huá qí qū fū wéi jing qīng liù mí wéi fēng dàn dàn fǔ zhào nữ cu gữ chưīzhèn shēng jī yuè yíng 張鳳蓋,建華旗,袪黼帷,鏡清流,靡微風,澹淡浮。棹女謳,鼓吹震,聲激越,營 ll tiān niào qún xiáng yú kuǐ yuān zhāo bái xián xià shuāng hú yú wén gān chữ bị mù fữ hóngchōng yù zēng jiào fāng zhōu 厲天,鳥群翔,魚窺淵。招白鷳,下雙鵠,揄文竿,出比目。撫鴻罿,禦繒繳,方舟 bìng wù fũ yáng jí lè sui nài fông jũ yún yáo fũ yóu pũ lãn qiánchéng qin līng hòu yuè jiũ zōng dōng báo hé huá xĩ shè 並鶩,俯仰極樂。遂乃風舉雲搖,浮游溥覽。前乘秦嶺,後越九嵕,東薄河華,西涉 qí yōng gōngguán suó lì bài yǒu yú qū xíng suó cháo xī chủ bù gái gōng lì shàng xià ér jiē shānchuān jiū xiū yòu zhī suó 岐雍。宮館所曆,百有餘區。行所朝夕,儲不改供。禮上下而接山川,究休佑之所 yòng cải yóu tóng shi huân yáo dì cóngchén shi jiā sòng yú sĩ shi shi dỗu dỗu siāngwàng yì yì siāng shú guó jí shí shì shī 用,采游童之讙謠,第從臣之嘉頌。于斯之時,都都相望,邑邑相屬,國藉十世之 jī jiā chéng bài nián zhī yè shì shì shì shí jiù dé zhī míng shì nông fú xiānchóu zhī quản mù shāng xún zú shì zhī suō yù gōngyòng gōo 基,家承百年之業士。士食舊德之名氏,農服先疇之畎畝,商循族世之所鬻,工用高 céng zhī guī jù càn hū yin yin míng dé qí suò 曾之規矩,粲乎隱隱,名得其所。

ruò chén shè tổ guần jī yổ jiù xũ wến xhi hũ gù lào shí fến ér wèi để qí yĩ duān gù bù néngbiàn jù yè 若臣者,徒觀跡於舊墟,聞之乎故老,十分而未得其一端,故不能遍舉也。

【東都賦】

wáng zhê wáng máng zuổ nì hàn zuổ zhổng quẽ tiān rén zhì zhữ liữ hé xiāng miề yứ shí zhī luàn shēng rén jì wáng gui shén min juế hè 往者,王莽作逆,漢祚中缺,天人致誅,六合相滅。于時之亂,生人幾亡,鬼神泯絕,壑 wử wán jiữ fữ wáng yí shì yuán yế yàn rén zhĩ ròu chuấn gử liứ rén zhĩ xuế qin xiáng zhĩ zãi yóu bữ kè bàn shũ qì yì lái 無完柩,郭罔遺室,原野厭人之肉,川穀流人之血。秦項之災,猶不克半,書契以來 wèi zhĩ huỏ jì gử xiá rén hào ér shàng sử shàng dì huái ér jiàng jiān nài zhì mìng hữ shènghuáng nài wò gân fứ chân 未之或紀。故下人號而上訴,上帝懷而降監,乃致命乎聖皇。於是聖皇乃握乾符,闡 kữn zhēn pĩ huáng tử jĩ dì wén hè rán fã fên yĩng ruổ xing yún tíng jĩ kữn yáng píng nữ léi zhèn suí chão dà hé kuà 坤珍,披皇圖,稽帝文,赫然發憤,應若興雲,霆擊昆陽,憑怒雷震。遂超大河,跨 bẽi yuê lì hào gão yì jiàn dốu hé luổ shào bài wáng zhĩ huāng tứn yĩn zào huà zhĩ dàng dí tỉ yuán lì zhì jì tiān ér zuổ 北嶽,立號高邑,建都河洛。紹百王之荒屯,因造化之蕩滌。體元立制,繼天而作。

xì tángtông jiê hàn xù mào yù qún shēng hu fũ jiàng yù xũn jiān hũ zài xī shì qín hũ sãn wù qi tè fāng gui bìng jī 系唐統,接漢緒,茂育群生,恢復疆宇,勳兼乎在昔,事勤乎三五。豈特方軌並跡,fēn lún hòu pì zhì jìn gũ zhì suō wù dào yǐ shēng zhì xián yì yún èr zāi qiẻ fũ jiàn wù zhǐ yuán tiān de gé mìng sì hài zhī 紛綸後辟,治近古之所務,蹈一聖之險易雲爾哉?且夫建武之元,天地革命。四海之 nèi ghng zào fũ fũ zhào yóu fũ zi jūn chến chũ jiàn rến lún shí shì sĩ nài fũ xǐ shì zhì suō yì jì huáng dẻ yẻ fũn 內,更造夫婦,肇有父子,君臣初建,人倫寔始,斯乃伏犧氏之所以基皇德也。。分 zhōu tũ lì shì chấo zuò zhōu yũ zào qì xiè sĩ nài xuānyuán shì zhì suó yì kāi dì gông yè gōngxíngtiān fấ yǐngtiān shùn tiãn 州土,立市朝,作舟輿,造器械,斯乃軒轅氏之所以開帝功也。龔行天罰,應天順天作。 sĩ nài tāng wũ zhì suó yì zhāowáng yè yé qiān dōu gài yì yǒu yǐn zōngzhōngzhìng zhì zé yān jì tù zhì zhōng yòu zhouchéngtông píng zhì zhì yiñ nh zhò pìn 土之中,有周成隆 píng zhì zhì yiñ nh zhò pì ji chì từ yǐ rên zhì bìng tổng rũ hữ yũ yũngōng hù xiào wén xiàn 平之制焉。 不階尺土一人之柄,同符乎高祖。克己復禮,以奉終始,允恭乎孝文。憲zhāng jǐ gũ fũng dài lễi chêng yí bìng hũ shì zōng hà nh lữ jīng ểr xiào dẻ miào gũ xĩ ểr lùn gông rén shèng zhì shì jì gãi ểr 音稽古,封岱勒成,儀炳乎世宗。案六經而校德,眇古昔而論功。仁聖之事既該,而dì wáng zhì dào bèi yì 帝王之道備矣。

zhì hū yóngpíng zhī jì zhông xī ér lèi qià shèng sān yōng zhī shàng yí xiū gūn lóng zhī fá fú pù hóng zào xìn jing shuò yáng shì miào 至乎永平之際,重熙而累治,盛三雍之上儀,脩袞龍之法服。鋪鴻藻,信景鑠,揚世廟, abing yà là rén shén zhī hé yún qià qúnchén zhī xù jì sù nài dòng dà hé zūn buáng qú shéngfāng xún shòu gōng làn wàn guó zhī 正雅樂,人神之和允洽,群臣之序既肅。乃動大輅,遵皇衢,省方巡狩,躬覽萬國之 àn huấngmíng yĩ zhú yōu rán hòu zēngzhōu jiù xiũ luò yì shần wēi wēi xiấn yì 有無。考聲教之所被,散皇明以燭幽。然後增周舊,脩洛邑,扇巍巍,顯翼翼,光漢 jīng yú zhū xià zóng bā fāng ér wèi zhī jí yú shì huángchéng zhī nèi göng shì guāngmíng quẻ tíng shén lì shē bù kẻ yú jián bù 京于諸夏,總八方而為之極。於是皇城之內,宮室光明,闕庭神麗,奢不可逾,儉不 néng chi wài zé yīn yuán yè yi **zuò** yuàn tián liú quán ér **wèi** zhào fā **píng z**ào yi qián yú fēng pǔ cáo yi yù shòu zhì tóng hū liáng 能侈。外則因原野以作苑,填流泉而為沼,發蘋藻以潛魚,豐圃草以毓獸,制同乎梁 zé bì lín zhī yǐ <mark>wáng</mark> zhì kǎo zhī zōu yì hé hū líng yòu ruò nài shùn shí jié ér sōu shòu jiàn chō tú yì jiàng wù zé bì lín zhī yǐ wáng zhì káo zhī yǐ ēng 鄒,誼合乎靈囿。若乃順時節而搜狩,簡車徒以講武,則必臨之以王制,考之以風 yá lì zōu yú làn sì tiẻ jiā chế gōng cải jí rì lì guānzhèng yí chếng yú nài chữ yú shì fā jīng yú kēng huá zhōng 雅。曆騶虞覽駟鐵,嘉車攻,采吉日,禮官整儀,乘輿乃出。於是發鯨魚,鏗華鐘。 dēng yù hế chếng shi lóng fêng gài shên lì hế luán ling lóng tiãn guản jing cổng qia wêi shêngróng shān líng hù yế shủ yù fang 登玉輅,乘時龍,鳳蓋棽麗,龢鑾玲瓏,天官景從,寢威盛容。山靈護野,屬禦方 shén yù shī fàn sā f**ēng b**ể qīngchén qiā**nchéng** léi qi wàn **qi** fēn yún yuánróngjing yế gẽ chán huì yún yú máo <mark>sáo</mark> ní 神,雨師汎灑,風伯清塵。千乘雷起,萬騎紛紜,元戎竟野,戈鋋慧雲,羽旄掃霓, jīng qí fá tiān yàn yàn yàn yàn yàn yángguảng fēi wén từ yàn shēngfēng hẽ yẻ pēn shān rì yuè wèi zhī duóming qiữ líng wèi zhī yáo 旌旗拂天。焱焱炎炎,揚光飛文,吐焰生風,喝野噴山。日月為之奪明,丘陵為之搖 zhèn sui jí hũ zhông yòu chén shĩ àn tún pián bù qũ liệ xiào duì lẽi sãn jũn shì jiáng shĩ rấn hòu jù fēng fá gũ shēn 震。遂集乎中囿,陳師按屯。駢部曲,列校隊,勒三軍,誓將師。然後舉烽伐鼓,申 ling sān qū yóu chế tíng jī xiāo qí diàn wù yóu jī fā shè fān shì shī yù xián bù tiàn qín pèi bù guí yù fēi zhé wèi 令三驅,輶車霆激,驍騎電騖。由基發射,范氏施禦,弦不睼禽,轡不詭遇。飛者未 jí xiáng zóu zhé wèi jí qù zhi gù shū hū huò chẽ yi shí là bù jí pán shā bù jín wù mā wán yú zú shì nù wèi 及翔,走者未及去。指顧條忽,獲車已實,樂不極盤,殺不盡物。馬踠餘足,士怒未 xiè xiān qū fu lù shū chē àn lié yǔ shì liàn sān xī xiào wǔ shēng lì shén qí huái bài líng jìn míngtáng lín pì 渫,先驅複路,屬車案節。於是薦三犧,效五牲,禮神祇,懷百靈。覲明堂,臨辟 yōng yáng jī xī xuānhuángfēng dēng líng tái kảo xiū ahèng fũ yáng hū gān kūn cān xiàng hū shènggōng mù ahòng xià ér bù dé 雍,揚緝熙,宣皇風,登靈台,考休徵。俯仰乎乾坤,參象乎聖躬。目中夏而布德, kàn sì yì ér kàngléng xĩ dàng hé yuán dōng dàn hài chún bèi dòng yōu yá nắn yào zhū yín shū fāng bié qū jiè jué ér bù lín 瞰四裔而抗棱。西蕩河源,東澹海漘,北動幽崖,南燿朱垠。殊方別區界絕而不鄰, zì xiào wǔ zhī suǒ bù zhēng xiàoxuān zhī suó wèi chén mò bù lù zhé shui lì bēn zǒu ér lái bīn suì suǐ ši láo kāi yǒngching 自孝武之所不征,孝宣之所未臣,莫不陸聾水栗,奔走而來賓。遂綏哀牢,開永昌。 chūnwáng sān chác huì tóng hàn jīng shì rì yế tiān zi shòu sì hài zhī tú jí yīngwàn guó zhī gòngzhēn nèi fū zhū xià wài suī 春王三朝,會同漢京。是日也,天子受四海之圖籍,膺萬國之貢珍。內撫諸夏,外綏 băi mán er năi shông lị xìng là gongzhàng zhì hũ yún lóng zhĩ tíng chến bãi liáo ér zàn qún hòu jiữ buáng yí ér zhân dì róng yú shì 百蠻。爾乃盛禮興樂,供帳置乎雲龍之庭,陳百寮而贊群後,究皇儀而展帝容。於是 tíng shí qiān pin zhi jiù wànzhōng liè jīn léi bān yù shāng jiā zhēn yù tài láo xiāng ēr nài shí jù yōng chè tài shī zòu 庭實千品,旨酒萬鍾,列金罍,班玉觴,嘉珍禦,太牢饗。爾乃食舉雍徹,太師奏 tè chén jīn shí bù sĩ zhú shōng gũ kēnghông guánxián yè yù kàng wũ shēng jí liù là gẽ jiũ gōng wũ bã yì sháo 樂。陳金石,布絲竹,鐘鼓鏗鍧,管弦燁煜。抗五聲,極六律,歌九功,舞八佾,韶 wù bèi tài gũ bì sì yí jiān zòu dé guing suô jí jìn mài dou lí wàng bù jù jí wàn lè bèi bài lí jì huánghuàn 武備,泰古畢。四夷間奏,德廣所及,傑休兜離,罔不具集。萬樂備,百禮暨,皇歡 jiā qúnchén zul jiāng yān yūn diàoyuán qì rán hòu zhulagzhōng gào bà bài liáo sul tul 浹,群臣醉,降煙煴,調元氣。然後撞鐘告罷,百寮遂退。

 zì dé yù rùn ér jīn shēng shì yǐ sì hài zhī nèi xuéxiào rú lín xiáng xù yíngmén xiànchú jiāo cuò zử dòu shēnshēn xià 自得,玉潤而金聲。是以四海之內,學校如林,庠序盈門,獻酬交錯,俎豆莘莘,下wù shàng gē dào dé yông rén dēngjiàng yù yàn zhī li jì bì yīn xiāng yǔ jiē tàn xuán dé dāng yán hóngshuō xián hán hé ér từ 舞上歌,蹈德詠仁。登降飫宴之禮既畢,因相與嗟歎玄德,讀言弘說,鹹含和而吐氣,頌曰:盛哉乎斯世!

zhū rén zhī cí wèi zhōng xī dòu bìn jué rán shī róng qūn xin jiàng jiē diế rán yì xià pèngshòu yù cí zhū rén yuē fū wèi jīn jiàng 主人之辭未終,西都賓矍然失容,逡巡降階,慄然意下,捧手欲辭。主人曰:復位。今將 zi yǐ wū piān zhī shī bìn jì zǔ yè nài chèng yuē mèi zāi hū sī shī yì zhèng hū yángxióng shì shí hū xiāng rū fei wèi zhū 子以五篇之詩。賓既卒業,乃稱曰:美哉乎斯詩!義正乎楊雄,事實乎相如,匪唯主 rén zhī hāo xué gai nāi zāo yù hū sī shí yè xiāo zi kulagjiān bù zhī suó cái jì wénzhèng dào qingzhōngshēn ér sòng zhī qǐ 人之好學,蓋乃遭遇乎斯時也。小子狂簡,不知所裁,既聞正道,請終身而誦之,其 shī yuē 诗曰:

【明堂詩】

yú zhāomíngtáng míngtángköngyáng shènghúngzöng sì mù mù huánghuáng shàng dì yàn xiáng wũ wèi shí xù shuí qí pèi zhī shì zǔ guāng 於昭明堂,明堂孔陽。聖皇宗祀,穆穆煌煌。上帝宴饗,五位時序。誰其配之?世祖光 wǔ pǔ tiān lǜ tǔ gè yǐ qí zhí yǐ yú jǐ xī yūnhuáiduō fú 武。普天率土,各以其職。猗歟緝熙,允懷多福。

【辟雍詩】

năi liú pl yổng ph yổng tăng tăng shi mài kiảng shi wối hàn xíng họng họng luống ph yổng thiết yết xiào yốu guồng 水 mái fù nài xiông yì yì wếi yết xiào yốu guồng 水 流 麻痒 飛 深 湯湯。 聖皇蒞止,造舟為梁。皤皤國老,乃父乃兄。抑抑威儀,孝友光 míng yú hè tài shàng shì wố hàn xíng họng huấ wới shén yống guồn juế chếng 明。於赫太上,示我漢行。洪化惟神,永觀厥成。

【靈台詩】

bǎo dǐng shī 【寶鼎詩】

yuè xiū gòng xī chūṇxiàozhēn tu jīn jīng xī xiāo fú yún bào ding jiàn xī sè fēn yùn huàn qí bìng xī bèi lóngwén dēng xũ miào xī xiāngshèng 岳脩貢兮川效珍,吐金景兮歊浮雲。寶鼎見兮色紛縕,煥其炳兮被龍文。登祖廟兮亭聖 shén zhāoling dé xī mí yì nián 神,昭靈德兮彌億年。

【白雉詩】

qi língpiān xī pī rui tú huò bái zhì xī ziào sù wù jiā xiáng fù xī ji huángdōu fā hào yù xī fēn qiàoyīng róng jiế láng xī yǔ chún 啟靈篇兮披瑞圖,獲白雉兮效素烏。嘉祥阜兮集皇都,發皓羽兮奮翹英,容絜朗兮於純 jīng zhānghuáng dé xī móuzhōuchéng yǒng yán zhāng xī yīng tiān qìng 精。彰皇德兮侔周成,永延長兮膺天慶。